

Trøndelagsbildet

Status og utfordringer

16. Mai 2019

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

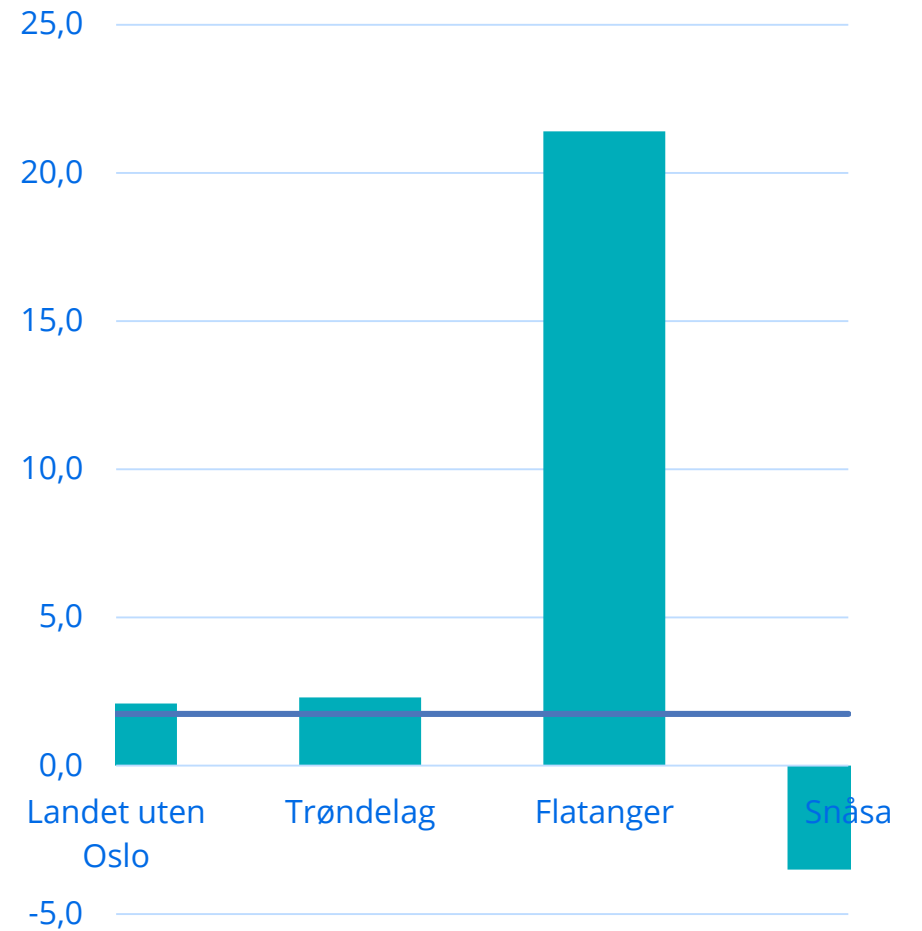
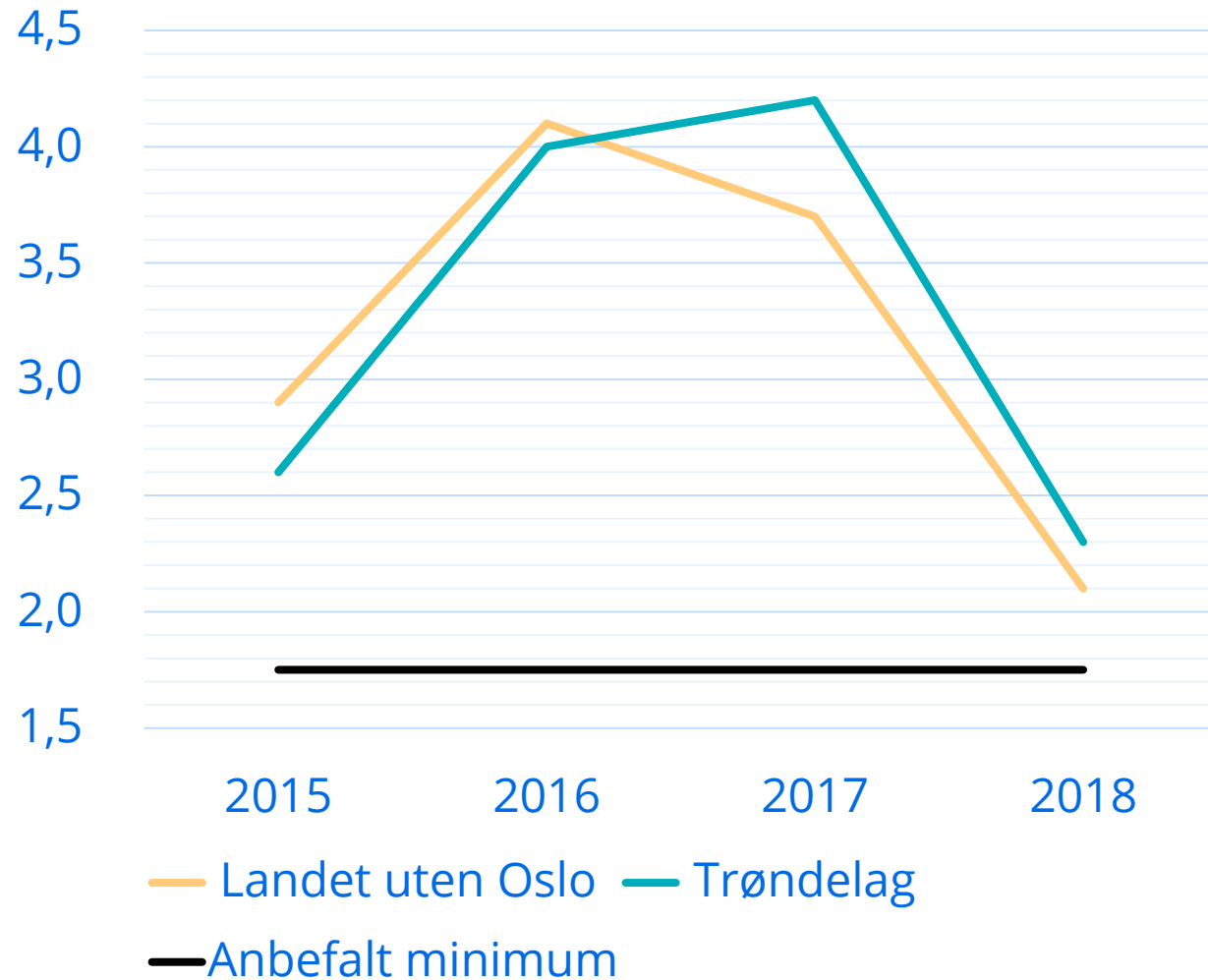
Historiske gode resultater i mange år

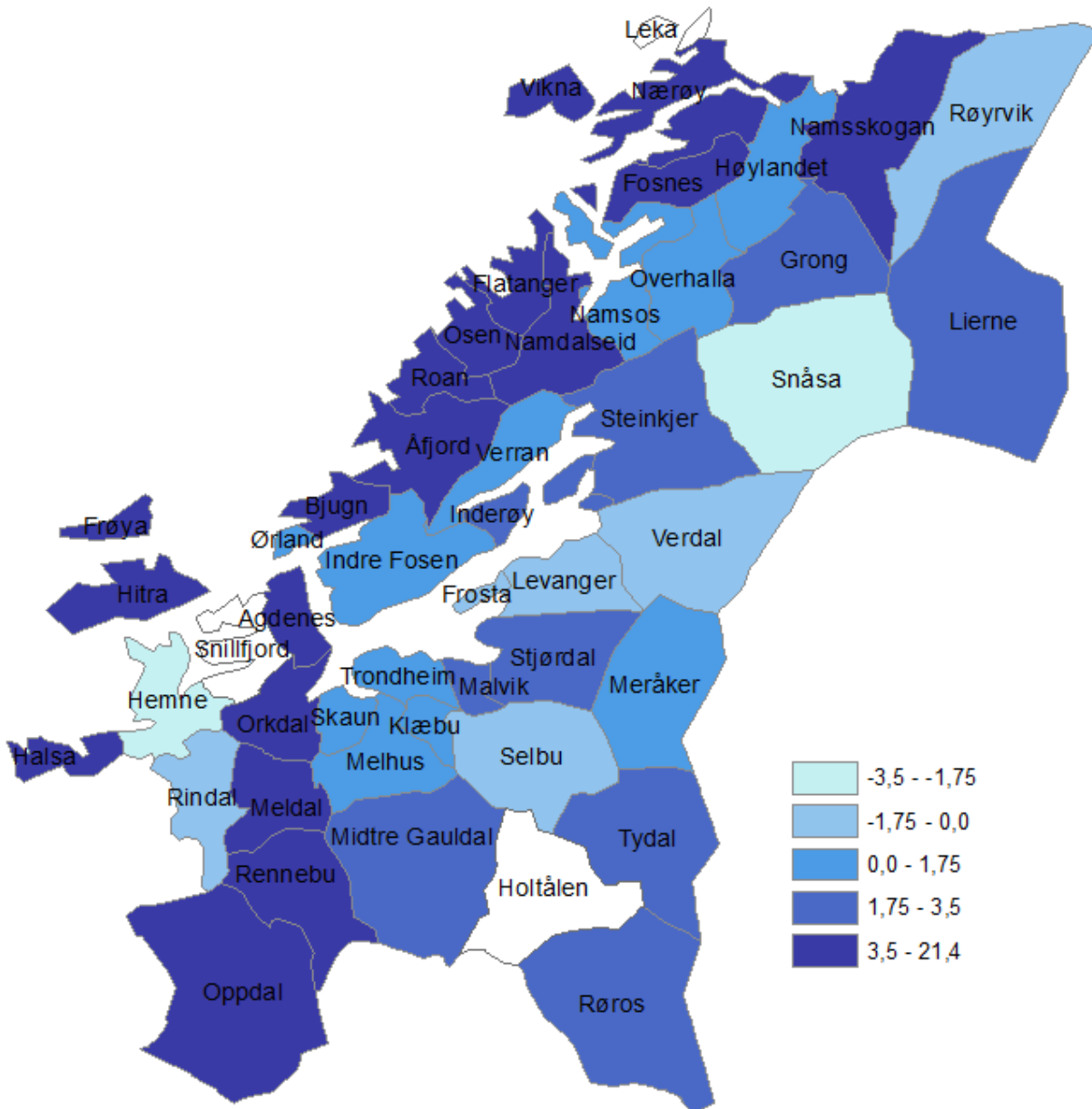
- Dette har gitt økonomisk handlefrihet, men hvor stor?
- Hvorfor har det blitt så gode resultater?
- Strammere kommuneøkonomi framover, hva betyr det for handlefriheten?

Netto driftsresultat

26 kommuner over anbefalt nivå

8 kommuner med neg. netto driftsresultat

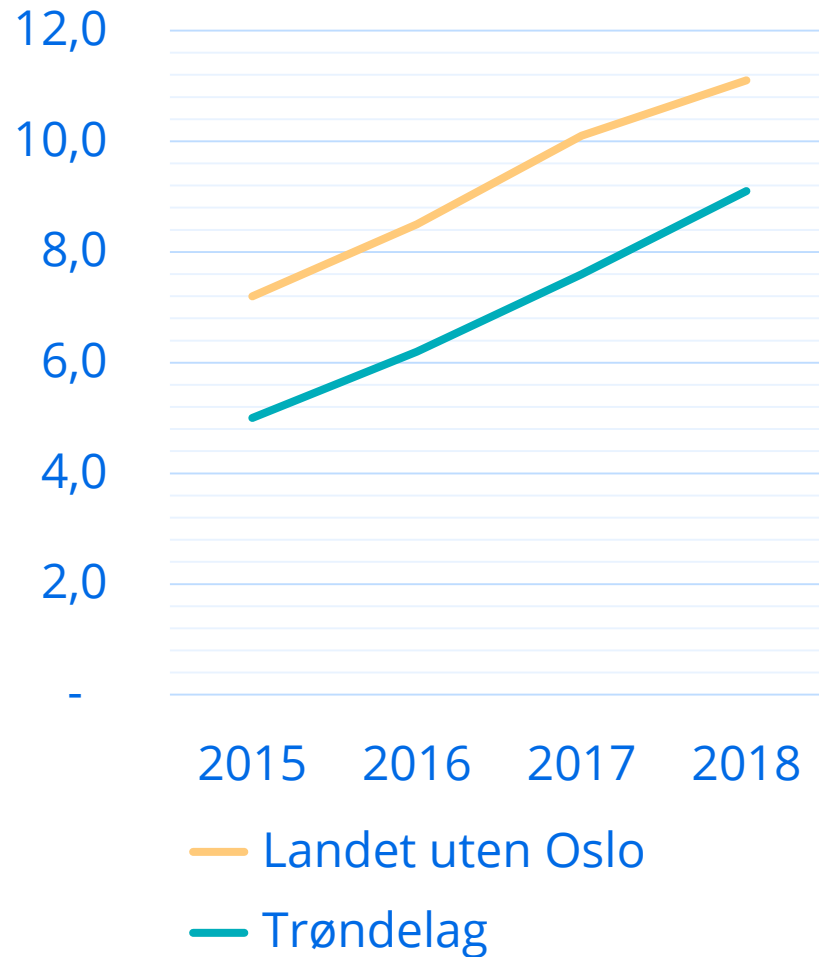
25 kommuner med svakere netto resultat i 2018 enn i 2017

Alle topp 11 kommunene mottok havbruksfond

Snitt siste 3 år: 37 kommuner over anbefalt nivå. 1 negativt resultat

Fri egenkapital

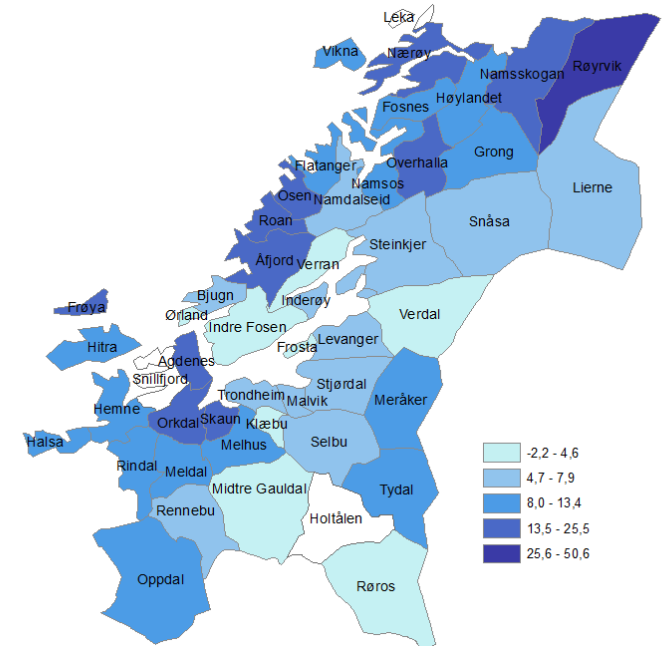
31 kommuner styrket sin frie egenkapital
(39 de siste 3 årene)

7 kommuner på et svært lavt nivå

Halvparten av kommunene over
landsgjennomsnittet

Trøndelag: 9,1 %

Landet u. Oslo: 11,1 %

Gode resultat – hvordan, hvorfor?

Langt sterkere skattevekst enn forutsatt i kommuneoppleggene

Lavere lønns- og prisvekst

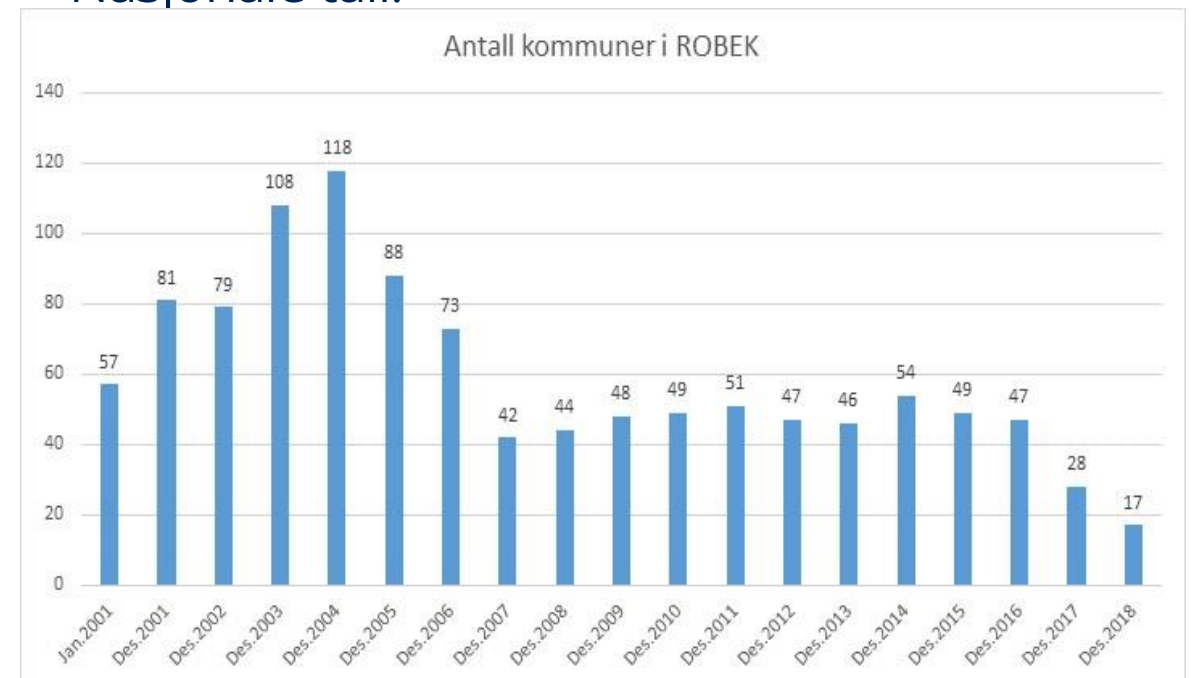
Rekordlavt rentenivå

Egeninnsats

Havbruksfond

Ingen kommuner i Trøndelag i ROBEK

Nasjonale tall:

Framtida

– Hva sier budsjett og økonomiplaner

Netto driftsresultat:

- 52 % av kommunene budsjetterer med **negativt** netto driftsresultat
 - Flere enn for 2018: 45 %
- 10 % av kommunene budsjetterer med netto driftsresultat **over anbefalt nivå**:
 - Færre enn for 2018: 20 %

Eiendomsskatt

- Innført/budsjetterer med eiendomsskatt:
 - Fra 36 (av 49) i 2009 til
 - 46 av 48 i 2018
- Inntekter fra ES
 - 10-års perspektiv (2008 – 2018): Økt totalt med 710 427 mill.

Store investeringer i planperioden

- Pleie og omsorg
 - Oppvekst
 - Basseng, idrettshall og flerbrukshall
-
- Noen kommuner i overkant ambisiøse og optimistiske

 - Noen kommuner **har** behov for omstilling/ta grep; noen kommuner **vil få** behov for omstilling/ta grep

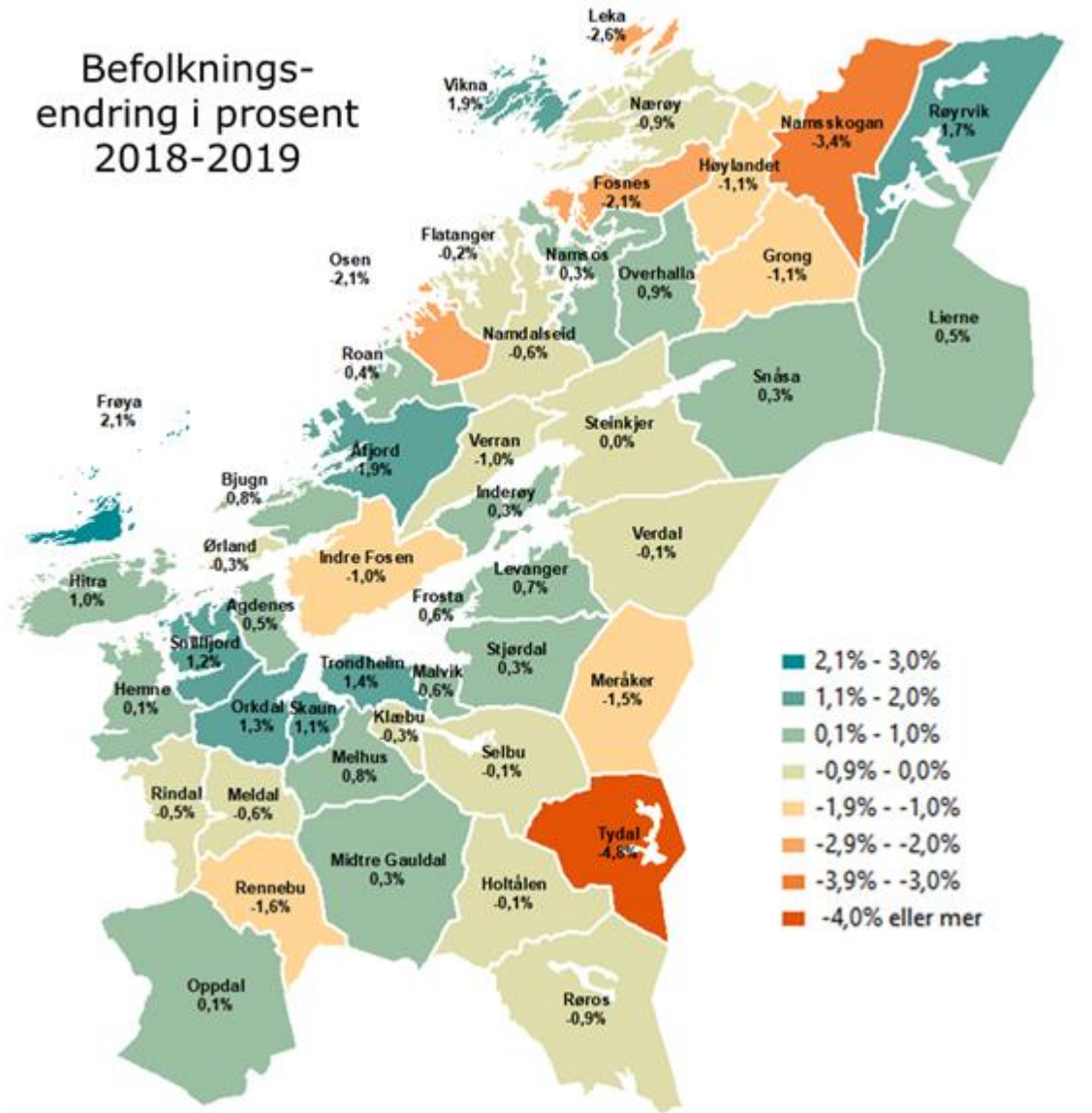
Bærekraft

Realisme

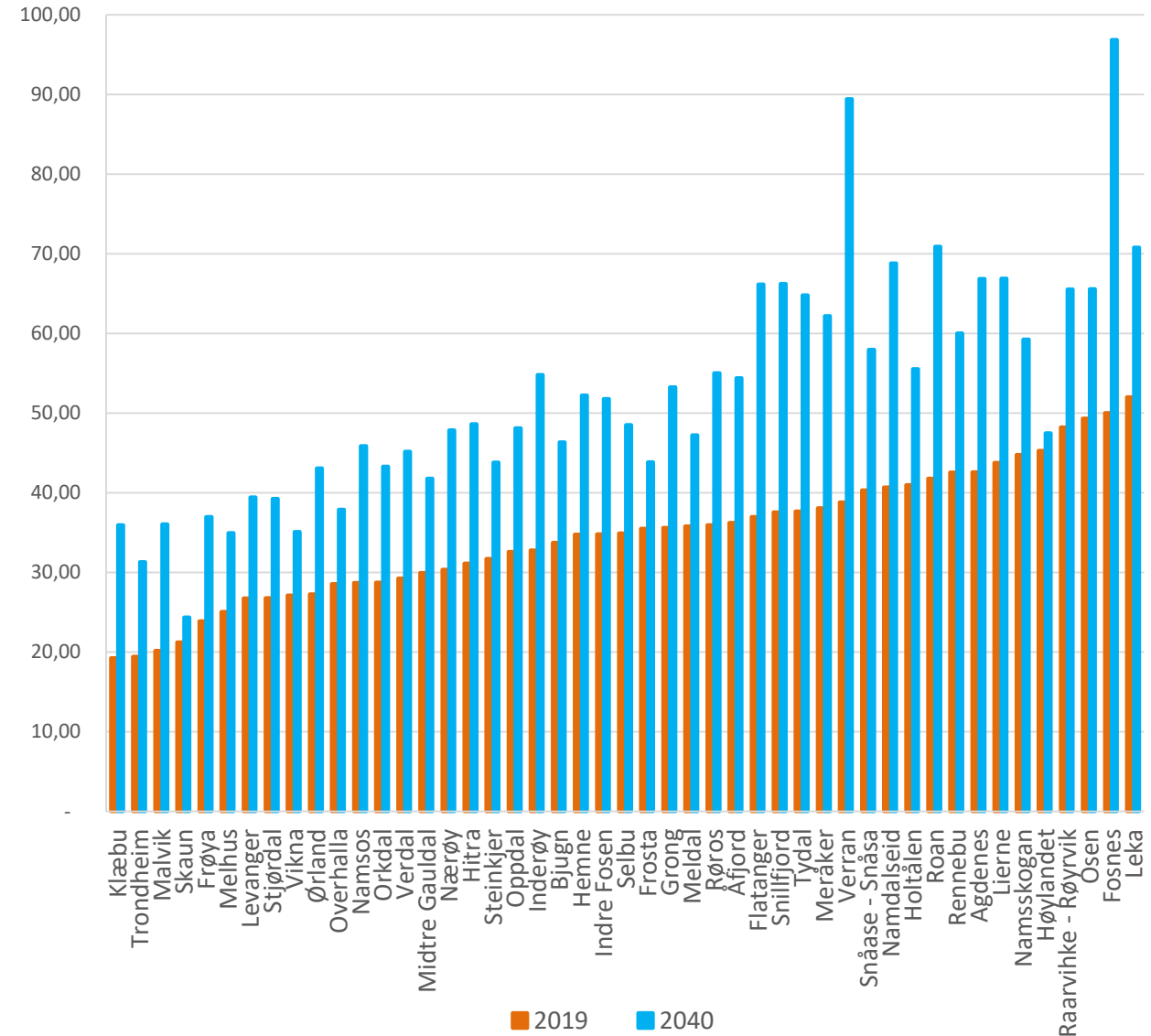
Langsiktig

Befolkningsutvikling

Befolknings-
endring i prosent
2018-2019

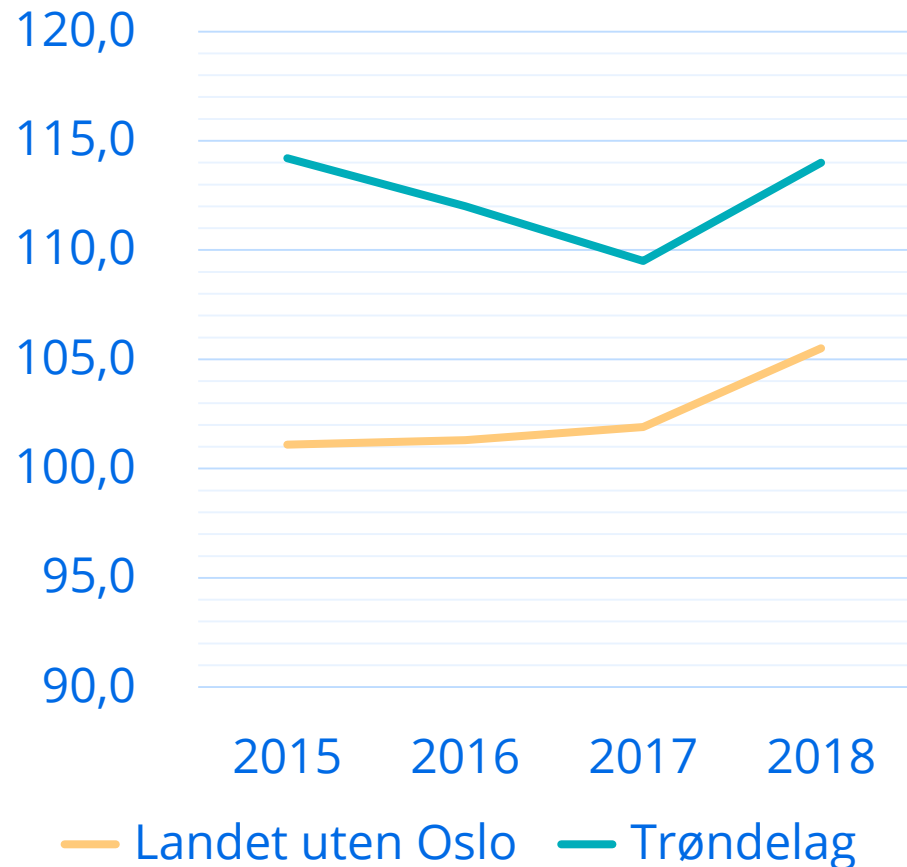

Innbyggere eldre innbyggere > 67 år i forhold til 20-66 år
2019 og 2040

Langsiktig gjeld

2018:

26 kommuner med langsiktig gjeld høyere enn landsgjennomsnittet

31 kommuner økte sin langsiktige gjeld

Trøndelag: 114,0. Landet u. Oslo: 105,5

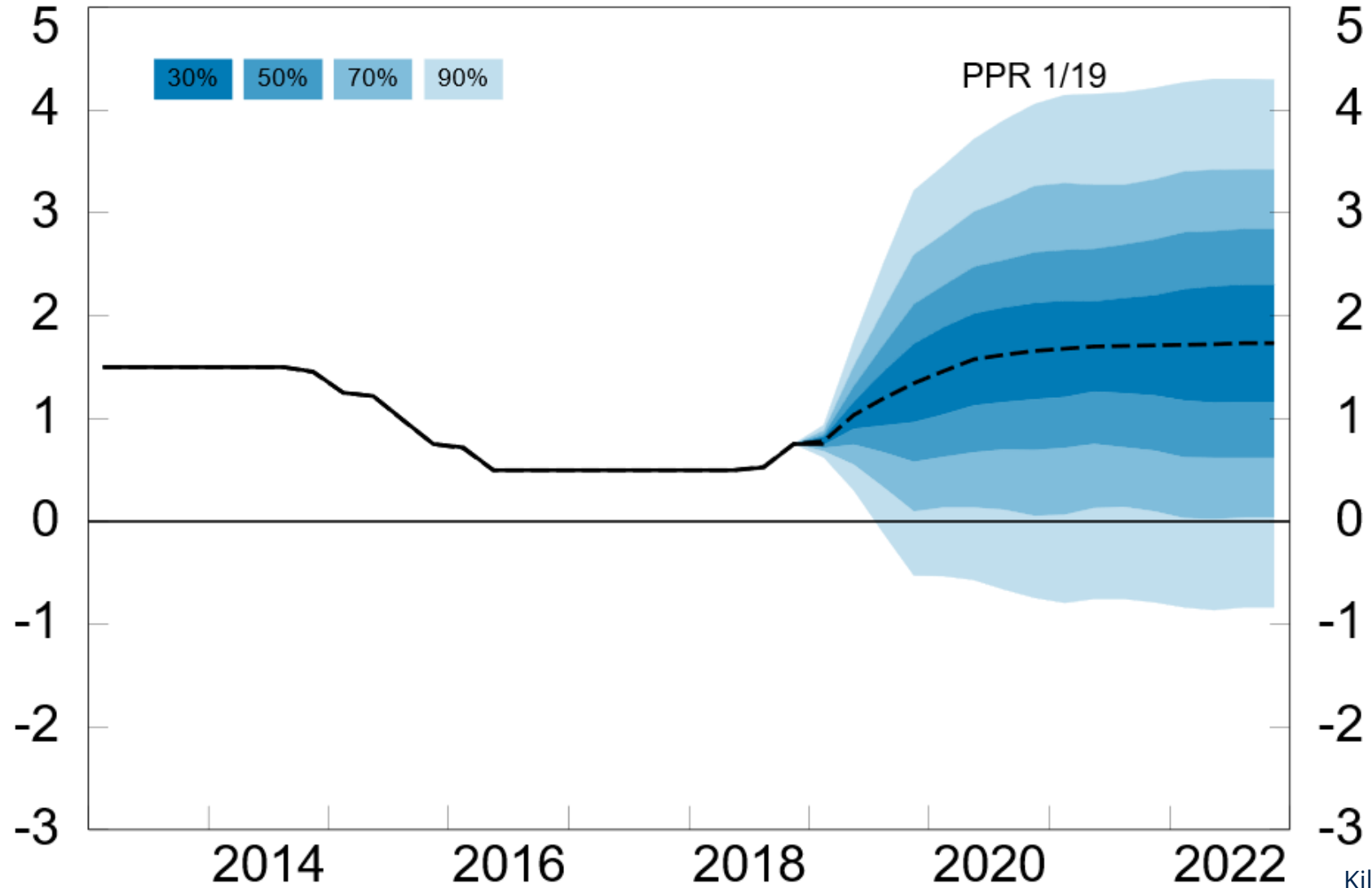
Renteeksponering (i prosent av brutto driftsinntekter):

24 kommuner hadde en netto renteeksponering høyere enn landsgjennomsnittet

Trøndelag: 46,1. Landet u, Oslo: 43,5

Mot strammere tider?

Kilde: Norges bank

Oppsummering: Hva er prognosene for framtida?

Skatteveksten vil neppe fortsatt bli undervurdert

Inntektssystemet

Endringer i eiendomsskatt

Havbruksfond

Gradvis økt rentenivå

Store investeringer → økte utgifter

Befolkningsutvikling – pengene følger folket

Demografiske utfordringer rykker stadig nærmere – må kobles mot ønsker og behov for investeringer

Kommunene gjør klokt i å planlegge for strammere kommuneøkonomi i årene som kommer

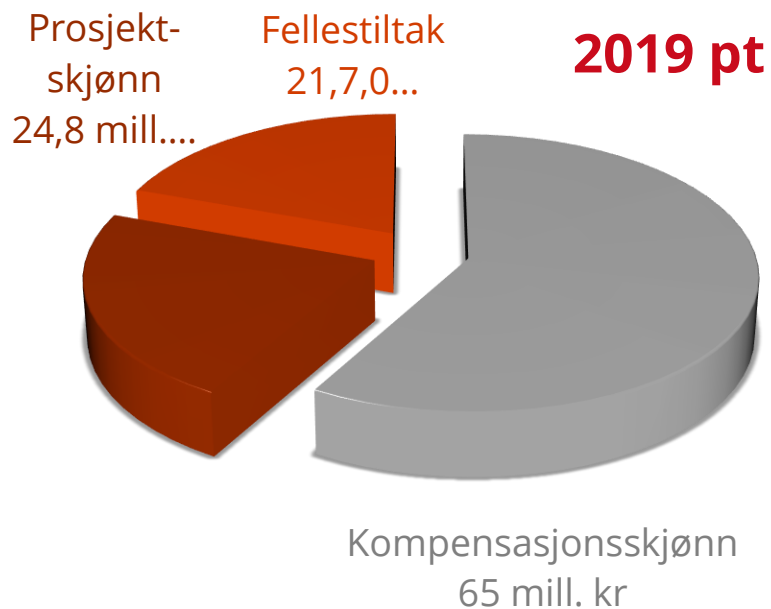

Overgang til ny kommune

(Inndelingslova § 27)

- ▶ Ny kommune i kraft 01.01.2020
- ▶ De gamle kommunestyrene sitter til 01.01.2020
 - ansvar og fullmakter avgrenset til det som er nødvendig for å avslutte virksomheten i de eksisterende enhetene
- ▶ Fellesnemnda har fullmakter fra kommunestyrene
 - forbereder økonomiplan og budsjett for 2020
 - sitter til det nye kommunestyret er konstituert
- ▶ Nytt kommunestyre velges sept. 2019
 - konstitueres innen utgangen av oktober
 - har ikke fullstendig portefølje før 01.01.2020
 - treffer vedtak om budsjett 2020 før årsskiftet
 - nytt formannskap gir innstilling til årsbudsjett og økonomiplan

Skjønnsmidler

Se tilskudds- kalender

Søknadsfrist
fellestiltaket
utsatte barn og
unge 0-24: 7.
juni

Reduksjon i rammen og gradvis utjevning mellom fylkene

Kompensasjonsskjønn

- ▶ Fylkesmannen vil legge stor vekt på kommunenes økonomi som helhet
- ▶ Sammenslåingskommuner og utilsiktede virkninger i inntektssystemet – vurderes i hvert enkelt tilfelle

Fellestiltak 2019 og 2020

	Tildelt 2018	Estimert behov 2019
Innovasjon gjennom digitalisering	10 030 000	11 300 000
Helseplattformen (søknad)	8 500 000	*) 8 500 000
Samhandlingsstrategi (DIGUT)	630 000	1 000 000
Sårbarhet i telenettet	900 000	1 800 000
0-24 utsatte barn og unge	5 400 000	4 500 000
4 hovedmålsetninger	5 400 000	3 000 000
Barnevernsreformen (søknad)	-	1 500 000
Kompetanseløft gjennom nettverk	2 350 000	2 500 000
Kommuneøkonomi	200 000	200 000
Plan/GIS	200 000	200 000
Oppvekst	1 500 000	1 500 000
LENSA (2018)	450 000	-
Landbruk	-	200 000
Klimautslipp og klimatilpasning (2)	-	400 000
Kommunereform og nye kommuner	3 845 000	2 500 000
Arealprosjekter reindrift (2)	-	900 000
Øvingspakke helseberedskap (2018)	400 000	-
	22 025 000	21 700 000

*) Tildelingen kan bli styrket

Fellestiltak:

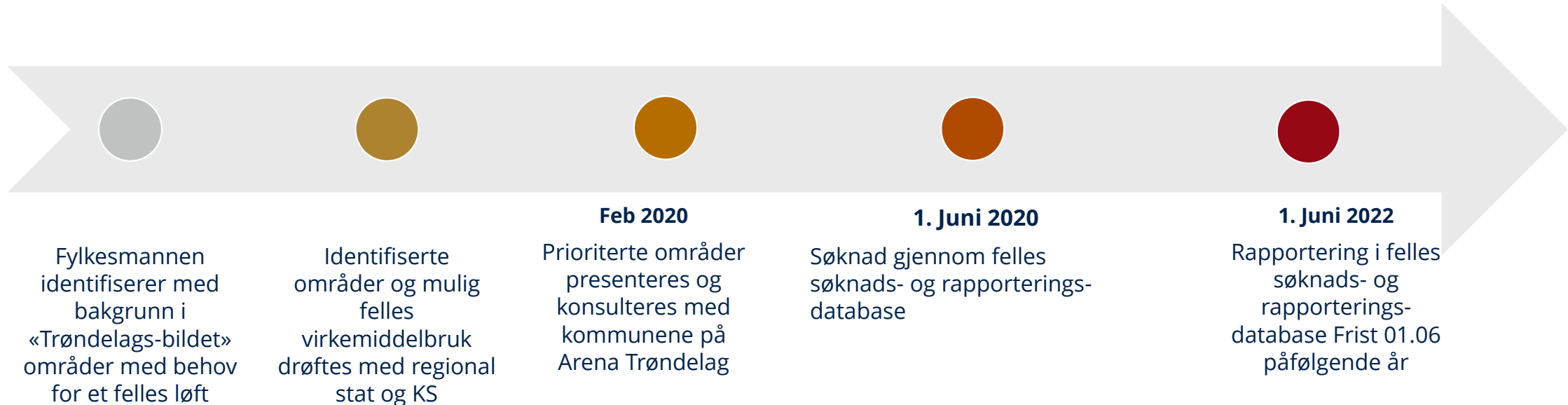
- Bidra til fornying og utvikling i kommunene
- Samlet virkemiddelbruk
- Felles løft for en kortere periode (maks 2-3 år)

Foreslår videreføring av områdene og fellestiltakene for 2019 i 2020.

Endringer i prosess for fellestiltak

Fra og med 2020 (skjønnsmidler for 2021)

Fylkesmannen kan tildele midler til felles satsninger utenfor søknadsprosessen. Mulighet for forskuttering eller opsjonsordninger (saldering opp mot «kriseskjønn»).

Ny kommunelov - økonomibestemmelsene

Dagens lov i hovedsak videreført, men

...enkeltstående endringer

- Flere krav for langsiktig økonomiforvaltning og tidlige grep!!!
- Noen få endringer åpner opp handlingsrommet
- Nye forskrifter utfyller loven

Noen viktige endringer:

Ta i bruk finansielle måltall

Tidligere grep hvis regnskapet viser merforbruk

Nye kriterier for innmelding i ROBEK (i tillegg til de «gamle»)

- Akkumulert merforbruk > 3 % av driftsinntektene (etter at fond er trukket fra)
- Vedtak ikke fattet innen frist (øk.plan, budsjett, regnskap eller årsberetning)

Kommunal garanti

Takk for
oppmerksomheten!

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

Facebook [FylkesmannenTrondelag](#)
Nettside [fylkesmannen.no/Trondelag](#)

SCA